

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa w Proszowicach

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Zaczyna eksplorować świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe. Intensywnie nabywa i rozwija kompetencje społeczne. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na dalszej ścieżce edukacyjno-zawodowej.

Założenia WSDZ oraz cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

Główne założenia:

- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę,
- Placówka realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie,
- działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Cel orientacji zawodowej (klasy I-VI)	Cel doradztwa zawodowego (klasy VII-VIII)
<ul style="list-style-type: none">• zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.	<ul style="list-style-type: none">• wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

Kto jest adresatem działań w zakresie doradztwa

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów prawnych,
- nauczycieli.

Jakie akty prawne regulują doradztwo w szkole

- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

Realizatorzy działań w szkole

Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole. Współpracują one z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ. Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, **wyznaczeni przez dyrektora szkoły**.

Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się **doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel**, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

Jakie są zadania WSDZ

- zapoznanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów,
- udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Przykłady działań kierowanych do uczniów

- konsultacje indywidualne, porady, udzielanie wskazówek,
- zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla klas I-III, IV-VI, VII-VIII związanych tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych: kl. I–VI – prowadzenie orientacji zawodowej, kl. VII – 10 godzin lekcyjnych, kl. VIII – 10 godzin lekcyjnych, kl. VII i VIII – realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych – minimum 5 godzin,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- projekcje filmów o zawodach,
- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów zawodoznawczych,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych,

Przykłady działań kierowanych do rodziców/opiekunów prawnych

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych.

Jakie metody pracy zastosować

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron.

W poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,

- metody testowe jak np. ankiety,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne.

Sojusznicy i sieci współpracy

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka pedagogiczna,
- ośrodek doskonalenia nauczyciel,
- centrum kształcenia praktycznego (CKP),
- kuratorium oświaty, organ prowadzący,
- urząd pracy,
- cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,
- ochotnicze hufce pracy (OHP),
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodki kultury.

Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ – dla uczniów

- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
- potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),
- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),
- poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),
- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

Jak monitorować i ewaluować WSDZ – przykłady

- sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową w klasach I-III,
- bieżące wypełnianie przez wychowawców i nauczycieli ankiet z przeprowadzonych działań w klasach IV-VI,

- ocena zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego.
- **Program realizacji WSDZ dla klas I-III**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje
Poznanie siebie	„Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie	wrzesień- listopad 2019	wychowawca, wychowawcy światlicy, pedagog, psycholog	
	„Mały artysta” - zajęcia plastyczne - umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności (wystawy prac, występy)	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, wychowawcy światlicy	
	„To, co kocham” - zapoznanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, wychowawcy światlicy	rodzice
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy	
Świat zawodów i rynek pracy	„Na scenie życia zawodowego” - drama- zajęcia zabawowe, odtworzenie ról i scenek związanych z zawodami	rok szkolny 2019/2020	wychowawca	
	„Miasteczko zawodów” - cykl spotkań z przedstawicielami zawodów	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, doradca zawodowy	rodzice, Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna
	„Tablica zawodów” - centrum informacji edukacyjno- zawodowej	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, wychowawcy światlicy, doradca zawodowy	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	„Kto Ty jesteś”? pogadanki - rozwijanie umiejętności dokonywania	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, pedagog, psycholog	

	samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów			
	„Być jak Sherlock Holmes” - burza mózgów - w poszukiwaniu źródeł wiedzy	rok szkolny 2019/2020	wychowawca, doradca zawodowy	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	„Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”.	rok szkolny 2019/2020	wychowawca	

Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje
Poznanie własnych zasobów	„W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia warsztatowe dot. samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego	VII-VIII	wrzesień-grudzień 2019	wychowawca, pielęgniarka szkolna	
	Konsultacje indywidualne dot. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych	VII-VIII	rok szkolny 2019/2020	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	Rozmowy doradcze dot. możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych	VII-VIII	rok szkolny 2019/2020	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
	„Moja hierarchia wartości” - projekt realizowany w ramach godzin z	VIII	rok szkolny 2019/2020	wychowawca	

	wychowawcą				
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych	zebrania z rodzicami i klas VII-VIII	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	Spotkanie dotyczące oferty szkół ponadpodstawowych i zasad rekrutacji	VIII i ich rodzice	terminarz zebrań z rodzicami	doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe
Świat zawodów i rynek pracy	„Świat wokół nas” - wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	VII-VIII	styczeń-maj 2020	wychowawca, nauczyciele	pracodawcy, przedsiębiorcy, zakłady pracy
	„Pierwsze wrażenie” - trening umiejętności społecznych - zajęcia z autoprezentacji	VII-VIII	listopad-grudzień 2019	doradca zawodowy, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	„Fair play” - etyka zawodu... spotkania z przedstawicielami zawodów	VII-VIII	rok szkolny 2019/2020	wychowawca	rodzice, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	„I co dalej?” - zajęcia grupowe - analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia	VIII i ich rodzice	rok szkolny rok szkolny 2019/2020 terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca, doradca zawodowy	OHP
	Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych	VIII i ich rodzice	rok szkolny rok szkolny 2019/2020	wychowawca, doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe, kuratorium oświaty, organ prowadzący

	h		terminarz zebrań z rodzicami		
	Udział uczniów w dniach otwartych	VIII	rok szkolny rok szkolny 2019/2020	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog	szkoły ponadpodstawowe
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych	Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki edukacyjnej	VII-VIII	rok szkolny 2019/2020	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, nauczyciele	
	„Być kowalem własnego losu” - rozmowy doradcze dot. celów i planów edukacyjno- zawodowych	VII-VIII	rok szkolny rok szkolny 2019/2020	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, psycholog	poradnia psychologiczno- pedagogiczna, OHP
	„Współ w zespół” - pogadanka dot. instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno- zawodowej prowadzona w ramach godziny z wychowawcą	VII-VIII	wrzesień- grudzień 2019	wychowawca	